

prebivalci. Ceste so slabe in prevažanje blaga drago in počasno. Večina naselb je na zapadnem bregu; na vzhodnem bregu se goje banane in kokosovi orehi, in prevažajo jih državne ladije, ki vozijo mej Mosquitskim obrežjem in Novim Orleansom. Vzhodno obrežje je nizko, pokrito z gostimi gozdi, in dežja pade ondu veliko. Mej atlantskim obrežjem in nikaraguiškim jezerom so bogati rudniški okoliši, kjer se koplje zlato in srebro. Delnice dveh teh rudnikov prodajajo se na londonski borzi. Zapadni del republike se peča največ z živinarstvom.

Nikaraguiški broderski pot se prav za prav ne more imenovati kanal (prekop). To je celi brodhodni sestav od San Juan del Norte atlantskega konca, do Brita ob Tihem morji je 169 $\frac{1}{2}$ milje daljave, in od teh bode šle ladije 169 $\frac{1}{2}$ milje po jezerih, rekah in kotlinah, in le 26 $\frac{3}{8}$ milj po umetno narejenem kanalu. Vso to pot deli se v štiri dele: vzhodni, San Franciska, jezersko-rečni, in zapadni. (Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Helij imenuje se nov element, katerega so našli kemiki zadnji čas v nekaterih mineralijah. Njegova teža je 3.88 v primeri z vodikom. Njegov spektrum ima rumene črte.

Nevarna žuželjka se razvija po Afriki. Njeno latinsko ime je *sacropsylla penetrans*. Ta žuželjka je zajedavka in njena komaj milimeter dolga babica leže jajčica pod kožo ljudem in živalim, zlasti na nogah pod prsti. Ko se izležejo iz jajčic ličinke, noge grozno otečejo in včasih celo prsti odpadejo. Tudi veliko ljudij pomrje vsled tega, ker se z gnojenjem kri zastropi. Napada tudi opice, pse, prašiče in ptiče. V Afriki pred 20 leti ta žuželjka še ni bila znana, a sedaj se je pa že razširila do velikih jezer. Leta 1872. je zanesena s portugalske Gvineje iz Amerike. V Srednji Ameriki je bil ta nevaren mrčes že znan za časa prihoda Španjcev v Ameriko.

Novice.

— **Osobne vesti.** Deželni odbor kranjski je imenoval c. kr. inženirja g. Jos. Žužka stavbinskim adjunktom pri dež. odboru. — Sodni pristav v Ilirski Bistrici gosp. Rudolf Thoman, je imenovan pristavom pri deželnem sodišči v Ljubljani, avskultant g. Henrik Stepančič je imenovan sodnim pristavom v Ilirski Bistrici, avskultant gosp. Fran Peterlin sodnim pristavom v Črnomlji, sodni pristav v Črnomlji gosp. Ivan Pogachnik, je premeščen v Vipavo, iz službenih ozirav pa dodeljen sodišču v Krškem. — Začasni zdravniški vladni koncipist v Logateci g. dr. Ant. Pregel, je imenovan definitivnim c. kr. okr. zdravnikom v Logateci.

— **Deželni zbor kranjski** se ne snide julija meseca na izvanredno zasedanje, temveč po zasedanji državnega zbora meseca avgusta na redno zasedanje, pri katerem se rešijo razun potresnih zadev tudi razne tekoče stvari, tako na pr. proračun za l. 1896.

— **Podžupanom ljubljanskim** je mestni zbor v svoji zadnji seji izvolil dosedanjega podžupana gosp. dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniškega.

— † **Andrej Praprotnik.** Umrl je dne 25. junija v jutro po dolgi bolezni umirovljeni ravnatelj prve mestne deške šole v Ljubljani, g. Andrej Praprotnik v 68. letu njegove starosti. Vrlemu šolniku, vzornemu narodnjaku in marljivemu pisatelju in pesniku bodi blag spomin mej nami!

— **Slovenska šola v Gorici.** Kakor znano, je deželni šolski svet goriški sklenil, da mestna občina goriška mora ustanoviti slovensko ljudsko šolo v Gorici. Lahonski občinski svet se je proti temu ukazu pritožil na upravno sodišče. To je dne 26. t. m. razpravljalo o napominani pritožbi in isto kot neutemeljeno odbilo. Goriški Slovenci torej vendar dobe svojo šolo!

— **Kolesarska dirka.** V nedeljo dne 23. t. m. se je vršila iz Trsta na Dunaj velika kolesarska dirka, katere so se udeležili najboljši vozači iz Avstrije, Nemčije in Italije. V vsem je dirkalo čez 30 kolesarjev. Ob 9. uri dopoludne so odšli iz Trsta in je prvi g. Fischer iz Monakovega došel v ponedeljek dne 24. t. m. ob 9. uri 6 minut dopoludne na Dunaj. Za njim so sledili drugi. Prevozil je torej 509 kilometrov dolgo pot v 24 urah 6 minutah. Pred dvema letoma je zmagovalec pri dirki Dunaj-Trst, torej za isto pot, potreboval 4 ure 22 minut več

— **Sokolskega shoda v Pragi,** ki se bo vršil povodom narodopisne razstave dne 29. in 30. junija t. l., udeležijo se po deputacijah tudi slovenska sokolska društva. Čeških sokolskih društev priglašanih je za ta shod 469 s 6676 člani. Javne telovadbe in iger udeležilo se bode čez 4200 Sokolov.

— **Tajniki trgovskih in obrtniških zbornic** sešli so se dne 20. junija t. l. na Dunaji, na povabilo c. kr. trgovskega ministerstva k posvetovanju, kako bi bilo izboljšati obrtni register, katerega vodijo zbornice, in kako naj se preuredi statična poročila zbornic. Shoda so se udeležile skoro vse zbornice; ljubljansko zbornico je zastopal njen tajnik go sp. ces. svetnik Ivan Murnik.

— **Javni ljudski shod** priredi „Narodna stranka“ v nedeljo dne 30. junija t. l. ob 1/3 4. uri popoldne v prostorih g. Jos. Žnidaršiča po domače Žurga v Starem trgu pri Loži. Vspored: 1.) Splošni politični položaj. 2.) Poročilo o delovanji deželnega zbora. 3.) Narodno-gospodarske težnje slovenskega naroda. 4.) Program narodne stranke. 5.) Posamezni nasveti in vprašanja.

— **Petindvajsetletnico** svojega obstanka, katero bi bilo imelo prostovoljno gasilno društvo v Ljubljani letos praznovati, praznovali bodo zaradi izvanrednih razmer, ki so letos, prihodnje leto

— **Novo gasilno društvo** snujejo v Ribnici na Dolenjskem.

— **Vojaška bolnica in preskrbovalni magacin v Ljubljani.** Kar je vsak Ljubljančan to-li želel, se bo zgodilo; vojaška bolnica in preskrbovalni magacin se premesti iz sedanjega prostora. Vojni minister se je namreč v avstrijski delegaciji naravnost izrekel, da sedanjega prostora neče več rabiti za bolnico in magacin, temveč, da ga prepusti mestni občini, od katere pa ne bode tirjal nič družega, kakor primeren in zadosten stavbeni prostor, na kakem drugem kraju mesta.

Potres in nevihte.

Iz Šent Vida na Vipavskem se piše v „Edinosti“. Dne 10. t. m. stresla se je bila zemlja po vipavski dolini sploh, a posebno pa še v Št. Vidu. Škode ni ta potres napravil nobene; postal je pa v Št. Vidu zanimiv in znamenit. Drugod čulo se je le par rahlih sunkov in tudi v Št. Vidu ni bilo to drugače razen v hiši g. F. Vrtovca. Zdi se, kakor da si je ona silovita podzemeljska moč tukaj baš in samo to hišo za svoje orgije odbrala, kajti samo dne 10. junija bilo je čuti v njej nad 60 sunkov, rahlejših in močnejših,

trajajočih od 5—32 sekund. To se je ponavljalo dne 11., 12., 13. in 14. t. m. Vsaki dan bilo je po 40—80 sunkov, a najjači so bili dne 11. t. m. Na to se je zemlja nekoliko umirila do 20. t. m. Včeraj so se pa sunki ponovili in danes se ta „špas“ nadaljuje. Sunki ponavljajo se vsak trenutek, in jih prebivalci hiše že sploh več ne štejejo. Zanimiv je ta potres po svojem ozkem obsegu, a še zanimiveji so njegovi pojavi. Kakor rečeno, je že to čudno, da si je samo jedno hišo, a še zanimiveje je to, da se pri redkih sunkih ne stresa cela hiša najedenkrat, nego le po jeden del. Sedaj se na pr. strese prodajalnica, da se vse ziblje in raz štalajo pada, dočim se v sosednjih pritličnih prostorih, kakor tudi v onih nad prodajalnico potres čisto nič ne čuti; sedaj se zopet čuje močen sunek pod zemljo, kakor da je kedo iz topa streljal in kmalu za tem se gornji prostori in zlasti kašča silno zazibljejo. In tako se to vedno menja in izpreminja. Nekateri sunki so slabi, drugi močnejši po 5—10—16 sekund, dočim se najjači menjajo mej 20—32 sekund. Misliti si more vsakdo, da je vsled tega hiša hudo poškodovana. Zidovje je od zunaj in znotraj, vzlasti pa na kašči hudo razpokano in razbokano. Ljudje se sploh čudijo, kako more biti družina g. Vrtovca tako pogumna, da še v tej hiši stanuje. S početka ni nikdo verovati hotel, a pozneje je došlo mnogo odlične vipavske gospode na lice mesta, prepričati o tem zanimivem in nevarnem potresu. Jaz sam pišem te vrstice na lici mesta, dočim se hiša vsaki trenutek nad in pod menoj zaziblje, da v podstrešji grmi in ječi. Stvar je vredna, da bi jo prišel opazovat kak strokovnjak od bliže; vredna je pa tudi, da bi pristojna oblast dala pregledati škodo po izvedencih in zlasti tudi to, da-li je v hiši sploh varno stanovati z ozirom na že nastala poškodovanja zidovja in vedno ponavljajoče se sunke.

Županstvo je bilo brzojavno obvestilo okr. glavvarstvo, potem ko sta se gg. župan in tajnik pošteno navžila strahu v tej hiši. Toda okr. glavvarstvo dokazalo je tudi pri tej priliki, da je v naši državi tudi o potresih najmerodajnejši in najzanesljivejši poročevalec — žandarm, kojega je bilo odredilo, da potres bliže opazuje in o njem poroča. In ker so bili slučajno izostali sunki baš oni kratki čas, ko se je orožnik v hiši mudil, bilo je gotovo tudi poročilo brez sunkov. In s tem bila je stvar temeljito in korenito rešena po instancah.

Ni pa rešena pri potresu samem, kajti ta še sedaj jače pojavlja in zahteva, da se pristojna oblastva še jedenkrat in temeljiteje ž njim bavijo, kar bi tudi g. Vrtovcu ne škodilo, kajti o tolikih sunkih je zidovje cele hiše rušeno in omajeno.

Po drugem poročilu iz Št. Vida je dne 23. t. m. zvečer morala požarna bramba deložirati vse iz Vrtovčeve hiše, ker se [je bati, da se podere. Ljudij se je polotil velik strah. Prebivalci bežali so v odda-

ljene hiše in vasi. Drugi dan so se pa vendar že vrnili.

Potres v tej hiši je od 10. t. m. trajal pet dni skoro neprenehoma. Okna so sklepetale, svetilnice so se gibale, slišalo se je podzemeljsko bobnenje. Potem je bil potres za nekaj dnij ponehal, 20. dne t. m. se je pa zopet začel še hujše kot poprej. V hiši se čuti nekak žveplen duh. Morda na tem mestu izbruhne žveplen vrelec. Bati se je vsekako za Vrtovčevo in sosedne hiše.

Strele je dne 16. t. m. ubila v Dvoru pri Radišah na Koroškem neko 19letno deklo in 60letno sestro gospodarjevo, ki sta pri odprtem oknu šivali. Obe stabilili na mah mrtvi. Mali fant je bil malo poprej splezal skozi okno in s tem odšel nesreči. Strela je hudo poškodovala hišo.

Dne 18. t. m. je ob polu treh popoldne bil precej močen potres v Mürzzuschlagu na Gorenjem Štajarskem. Okna so sklefetale. Prebivalci so prestrašeni bežali iz hiš. Ta potres se je močno tudi čutil v Kapellenu.

Po noči od 20. do 21. junija so v Reichenau, v Schneebergu, Gloggnitzu, Semerniku, Langenwangu, Neubergu, Veutschu in še v nekaterih drugih krajih na Gorenjem Štajarskem čutili močen potres mej strašno nevihto. Ljudje so prestrašeni bežali na prosto.

V Gloggnitzu je strela udarila v sodnje poslopje in je močno poškodovalo.

Naliv je bil v dveh krajih močno poškodoval železnico in promet ustavil za tri ure.

V Mürzthalu je voda tudi napravila mnogo škode. Na več krajih je poškodovala železnico.

Dne 20. junija je bila huda ura v raznih krajih na Češkem.

V Stankovu in Hradzenu na Češkem je bil utrgal se oblak. Voda se je zajezila pri železniškem nasipu in potem se udrla v vas Hradzen. kjer je podrla vse hiše. Po polji je vse uničila. Voda Radbuza je nesla hišno opravo, gospodarsko orodje, debela bruna in množino sena, ki ga je pobrala po travnikih. Prebivalci blizu reke pobegnili so iz svojih stanovanj.

V Hradzenu je tudi več ljudij utonilo, ker niso imeli časa bežati. Mnogo živine je poginilo. Po vasi je nastopila voda, kakor bi bilo jezero.

V Roticanu na Češkem je voda poplavila obe predmesti. Ravno tako so imeli povodenj v Batovici, Savestinu in v Breznichopu je voda podrla jedno hišo.

V Březovi pri Žebraku na Češkem je mej nevihto šla toča. Na okrajni cesti so utonili trije ljudje. Take povodnji tukaj ni bilo od 1872. leta. Mostove je vse podrlo. Travnike je zasulo s peskom. Strela je udarila v šolsko poslopje in učitelja in več otrok omamila.

V Bzovi je toča pobila vse šipe, v Stroupci je pretrgalo jezove, v Hředlem je voda odnesla neko hišico.

V Tarnopolu v Galiciji je šla dne 21. t. m. toča debela kot golobja jajca. Ta dan je bila tudi huda nevihta v Budimpešti na Ogerskem.

Strela je udarila v neko vilo, nekaj od mesta, v kateri biva po letu nemški generalni konzul princ Ratibor s svojo rodbino. Poslopje je jelo goreti. K sreči so se še ljudje rešili. Vila je popolnoma pogorela. V Budimpešti je na ulici jednega človeka ubila.

— **Eksplozija.** V Aviglianu je v tovarni za bombe in granate bila nastala eksplozija. Šest delavcev je ubilo, jednega pa poškodovalo.

— **Nesreča pri bojih z biki.** V Madridu je bil te dni znamenit boj z biki. Pri tem boji je pa jeden bik znamenitega borilca Renverteja silno nevarno poškodoval. Vrgel ga je najprej na tla, potem pa odnesel na rogovih. Vsi so mislili, da je borilec že zgubljen, kar se bik mrtev zgrudi. Borilec je na to us'al in odšel, češ, da ni nič. V stranski sobi je pa zgrudil se na tla. Prejel je še sv. zakramente in odnesli so ga v njegovo stanovanje, kjer je umrl. V tem se je pa borba z biki nadaljevala.

— **Zavratni umor.** Kmet Kojo Radošević v Srbski Kapeli na Hrvatskem je dolgo živel na veri z Milico Rohić. Zadnji čas se ga je naveličala Milica in najela kmeta Popoviča, naj ga ubije. Obljubila mu je za to 100 gld. Popovič je Radoševića v gozdu počakal in ga zavratno udaril s kolom, da je čez 10 ur umrl. Morilca in lepo Milico so že zaprli in izročili sodišču v Belovaru.

— **Ponesrečen turist.** Blizu Pattenkirchena na Bavarskem je neki severnonemški turist se prekucnil čez neko gorsko pečevje in bil takoj mrtev.

— **Strašen samomor.** Blizu Miramara pri Trstu se je umoril neki Blasio iz Vidma v Italiji. Vlegel se je bil na železniški tir. Lokomotiva mu je bila odtrgala glavo.

— **Šestnajst blaznecev.** Dne 22. t. m. so na Dunaji v občno bolnico pripeljali 16 blaznecev. Toliko jih dosedaj še nikdar niso pripeljali v jednom dnevu.

— **Velik požar v Rimu.** V Rimu so te dni pogorela poslopja tramvajske družbe. 50 konj je poginilo. Goreti je začelo na treh krajih. Sodi se, da je bilo zažgano. Nekaj sumljivih oseb so zaprli.

— **Eksplozija menilita.** Na otoku Saint Michelu je v tovarni menilita bila nastala nevarna eksplozija. Dve delarni je razrušilo. Štirje delavci so poškodovani. Drugi so ubežali, ko so opazili, da se je po neprevidoma razbelil neki kotel. Pomorščaki so pogasili ogenj.

— **Umor in samomor.** Graščinski oskrbnik Adam Sviderski v Silistrovi v Galiciji je našel na vaškem travniku kmetico Frančiško Kolač, ki je kosila seno. Brez povoda jo je udaril z bičem. Ona ga je zaradi tega jela zmerjati. On je pa potegnil revolver in jo ustrelil. Domov prišedši je pa sam sebe astrupil.

— **Eksplozija kotla na ladiji.** Na ameriški križarici „Kolumbia“ je v Kielu razletel se kotel. Dve osebi sta težko, dve lahko ranjeni.

— **Umor žene.** V Berlinu je lakirar Külle vrgel svojo mlado ženo iz četrtega nadstropja na ulico.

— **Dezertacija v nemški vojni.** Od nemškega 40 pešpolka, katerega so bili nedavno prestavili iz Kolonje v Ahen, je v poslednjih treh mesecih 29 vojakov pobegnilo.

— **Smrt na gledališkem odru.** V Pymontu je v gledališči mej predstavo gledališko igralko Klaro Schrader-Brehm zadela kap. Bila je t. koj mrtva. Igra se je seveda potem pretrgala.

— **Samomor.** Na Dunaji se je ustrelila 28letna hišnikova hči Marija Schreiber z revolverjem. Bila je že dolgo časa precej nervozna. Povod temu je bilo mnogo čitanje romanov. Večkrat je prej rekla, da jej ni več mogoče živeti. K samomoru jo je še to posebno vspodbudilo, ker se je umorila tudi jedna njena prijateljica.

— **Pogorelo mesto.** V Rusiji je pogorel ves židovski del mesta Opatov. 2500 ljudi je brez strehe. Revščina je velikanska.

— **Zavratni umor.** V Lampatstättenu na Štajarskem je nekdo blizu njegove hiše ubil kočarja s sekuro. Ubil bi bil še kočarjevo ženo, pa mu je ušla v hišo. Ker se je zgodil napad zvečer, napadovalca žena ni poznala. Jednega sumljivega človeka so že zaprli.

— **Mlad samomorilec.** 13letni J. Meichen v Frau-staudenu na Štajarskem se je umoril.

— **Iztiran iz Avstrije.** Iz Avstrije so iztirali italijanskega časnikarja Donatija, ki je sodeloval pri raznih iredentovskih listih.

— **Dobra reklama.** Gledališki ravnatelj Rizzolo v Terniji je bil naznanil nekega dne, da se bode igrala igra, ki ni za mlade dame in se zatorej očetje in matere svare, da naj ne pripeljejo hčera seboj. Zvečer je bilo sicer navadno prazno gledališče napolnjeno. Hčere so res morale ostati doma, a očetje in matere so pa vsi hiteli v gledališče.

Zahvala.

Moj sin, 13 let star, je bil vže več časa božjasten. Vsi zdravniki so rekli, da ni nobene pomoči več. Slednjič se obrnem do gospoda dr. Volbeding-a, homeopatičnega zdravnika v Düsseldorfu, Königsalle, kateri je mojega sina z notranjimi zdravili v teku 1/4 leta tako ozdravil, da je zdaj popolnoma zdrav in lahko zopet šolo obiskuje. Zato izjavim gosp. dr. Volbeding-u mojo srčno zahvalo.

Fran Kalehrt,
Diusburg, Hochfeld. Wanheimerstrasse.

Žlahtne rake!

ravno ulovene, skakoče žive, dobro uložene, razpošiljajo se poštne in zaboja prosto:

100—120 kom. lepih namiznih rakov za	3 gld. — kr.
75—80 „ „ velikih namiznih rakov za	3 „ 50 „
55—60 velikanov rakov z 2 mastnima ščipalcama za	4 „ 40 „
32—35 kom. I. solo velikane rake izbrane živali od 15 cm višje za	5 gld. 50 kr.

—♦♦ Za sprejem skakoče-živih rakov se jamči. ♦♦—

Gosje perje!

jamčeno pol-trebušno f. f. razloženo, svetlo belo	1 gld. 25 kr.
ravno tako nerazloženo	— 85 „
trebušno svetlo belo nad vse lepo	2 gld. 25 kr.
za en funt poštne prosto pošilja:	

HENRIK SCHAPIRA,
Buczacz, Galicija.

(5)